

CENTRUM BADANIA OPINII SPOŁECZNEJ

SEKRETARIAT
OŚRODEK INFORMACJI

629 - 35 - 69, 628 - 37 - 04
693 - 46 - 92, 625 - 76 - 23

UL. ŻURAWIA 4A, SKR. PT.24
00 - 503 W A R S Z A W A
TELEFAX 629 - 40 - 89

INTERNET

<http://www.cbos.pl>

E-mail: sekretariat@cbos.pl

BS/29/2005

PREFERENCJE PARTYJNE W LUTYM

KOMUNIKAT Z BADAŃ

WARSZAWA, LUTY 2005

PRZEDRUK MATERIAŁÓW CBOS W CAŁOŚCI LUB W CZĘŚCI ORAZ WYKORZYSTANIE DANYCH EMPIRYCZNYCH
JEST DOZWOLONE WYŁĄCZNIE Z PODANIEM ŹRÓDŁA

Znak jakości przyznany CBOS przez Organizację Firm Badania Opinii i Rynku
22 października 2004 roku

Gdyby wybory parlamentarne odbywały się w lutym¹, udział w nich wzięłaby - według własnych deklaracji - połowa Polaków uprawnionych do głosowania (50%), dokładnie tyle samo co w styczniu, a o 2 punkty więcej niż w grudniu 2004 roku. Także w pozostałych wymiarach stosunek Polaków do wyborów nie uległ zmianie w porównaniu z ubiegłym miesiącem - niemal jedna trzecia (32%) jednoznacznie odrzuca uczestnictwo w głosowaniu, pozostali (18%) deklarują, że jeszcze nie wiedzą, czy wzięliby udział w wyborach, gdyby odbywały się one w lutym. Deklarowana na początku nowego roku frekwencja w wyborach jest nieco wyższa niż przeciętnie w ostatnim półroczu ubiegłego roku.

Tabela 1

Gdyby w najbliższą niedzielę odbywały się wybory do Sejmu i Senatu, to czy wziął(ęła)by Pan(i) w nich udział?	Wskazania respondentów według terminów badań												
	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II
	2004											2005	
	w procentach												
Na pewno wziął(ęła)bym w nich udział	50	52	52	52	44	40	42	42	45	49	48	50	50
Nie wiem, czy wziął(ęła)bym w nich udział	19	20	20	18	17	17	21	21	18	18	17	18	18
Na pewno nie wziął(ęła)bym w nich udziału	31	28	28	31	39	43	37	37	37	33	35	32	32

Więcej niż co piąty zadeklarowany uczestnik głosowania (21%) nie wie, na którą partię oddałby swój głos. Odsetek takich deklaracji jest dokładnie taki sam jak w styczniu, natomiast nieco wyższy niż w grudniu 2004 roku.

¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (177) przeprowadzono w dniach 4-7 lutego 2005 roku na liczącej 1070 osób reprezentatywnej próbie losowej dorosłych Polaków.

Tabela 2

Gdyby w najbliższą niedzielę odbywały się wybory do Sejmu i Senatu, to na kandydatów której partii lub ugrupowania głosował(a)by Pan(i) w tych wyborach?													
	III 2004	III 2004	IV 2004	V 2004	VI 2004	VII 2004	VIII 2004	IX 2004	X 2004	XI 2004	XII 2004	I 2005	II 2005
	w procentach												
Trudno powiedzieć	20	20	24	21	13	18	15	19	17	19	19	21	21

Jeśli uwzględnimy wszystkie te grupy, czyli tych, którzy z większym lub mniejszym prawdopodobieństwem nie wezmą udziału w wyborach, a także osoby chcące w nich uczestniczyć, ale niewiedzące, na kogo oddać swój głos, to możemy powiedzieć, że w lutym swe preferencje wyborcze wyraziło blisko dwie piąte uprawnionych do głosowania (39%). Odsetek zadeklarowanych uczestników wyborów, którzy - jak można przypuszczać - wezmą w nich udział, od czterech miesięcy w zasadzie się nie zmienia, natomiast jest dość wyraźnie wyższy niż w październiku (o 3 punkty), a zwłaszcza we wrześniu ubiegłego roku (o 6 punktów).

Podobnie jak w styczniu, także w tym miesiącu odnotowaliśmy jedynie niewielkie zmiany w poziomie poparcia dla poszczególnych ugrupowań. Gdyby wybory do parlamentu odbywały się w lutym, zwyciężyłaby w nich, tak samo jak w poprzednich miesiącach, Platforma Obywatelska. Na to ugrupowanie chce głosować 25% ankietowanych wybierających się na wybory i mających sprecyzowane sympatie partyjne, minimalnie mniej niż miesiąc wcześniej. W porównaniu z ostatnim kwartałem ubiegłego roku poparcie dla PO nieco się obniżyło. W lutym - tak jak w ostatnich miesiącach - na drugim miejscu znalazł się PiS, który poparłoby 15% zadeklarowanych uczestników wyborów wiedzących, na kogo będą głosować. Po wyjątkowo korzystnych notowaniach w styczniu, w tym miesiącu poparcie dla PiS nieco spadło (o 3 punkty), jednak nie odbiega od średniego uzyskiwanego w drugiej połowie ubiegłego roku. Na trzecim miejscu znalazła się LPR, na którą głosowałoby 13% zadeklarowanych wyborców mających sprecyzowane sympatie partyjne. Niewiele mniej głosów uzyskała w tym miesiącu Samoobrona, którą poparłoby 12% uczestników wyborów mających określone sympatie partyjne. Stawka ugrupowań zajmujących w naszym rankingu miejsca od drugiego do czwartego jest obecnie wyrównana - różnicowania w poziomie poparcia dla każdego z nich są niewielkie. Natomiast dość wyraźna jest przewaga tych partii nad pozostałymi ugrupowaniami mającymi zauważalnie słabsze poparcie wyborców.

Tabela 3

Gdyby w najbliższą niedzielę odbywały się wybory do Sejmu i Senatu, to na kandydatów której partii lub ugrupowania głosował(a)by Pan(i) w tych wyborach?	Odpowiedzi osób deklarujących wzięcie udziału w potencjalnych wyborach i mających sprecyzowane sympatie polityczne*									
	V 2004	VI 2004	VII 2004	VIII 2004	IX 2004	X 2004	XI 2004	XII 2004	I 2005	II 2005
	w procentach									
Platforma Obywatelska RP	26	28	29	25	25	27	27	27	26	25
Prawo i Sprawiedliwość	13	10	14	16	15	14	17	18	18	15
Liga Polskich Rodzin	7	16	16	12	13	14	12	11	12	13
Samoobrona RP	20	13	13	10	10	12	10	12	11	12
Polskie Stronnictwo Ludowe	8	7	6	6	5	6	8	6	7	7
Sojusz Lewicy Demokratycznej	5	7	5	7	9	6	8	5	6	6
Unia Wolności	3	3	5	4	3	6	3	3	3	5
Socjaldemokracja Polska	5	4	4	7	7	4	5	4	6	4
Unia Pracy	3	4	2	3	4	3	2	2	3	4
Krajowa Partia Emerytów i Rencistów	3	3	3	3	3	3	4	2	3	4
Chrześcijańska Demokracja III RP	0	1	0	0	0	0	0	1	1	1
Centrum	0	0	0	1	0	0	0	1	0	1
Polska Partia Socjalistyczna	0	1	0	0	1	0	0	1	0	1
Rodzina-Ojczyzna	0	0	0	0	0	0	0	1	1	1
Inne	1	1	2	1	2	2	1	3	2	1
N=	410	367	299	330	331	369	389	377	432	421

***Uwaga:** W tabeli nie uwzględniono odpowiedzi „trudno powiedzieć”. Wielkość poparcia dla poszczególnych ugrupowań jest procentowana do tej grupy wyborców, którzy po pierwsze - chcą uczestniczyć w wyborach, a po drugie - wiedzą, na kogo będą głosować.

W lutym na piątym miejscu znalazł się PSL, na który głosowałyby 7% zadeklarowanych uczestników wyborów mających sprecyzowane sympatie partyjne. Tylko nieznacznie mniej zwolenników (6%) ma obecnie SLD, znajdujące się jednakże blisko poziomu progu wyborczego. W ciągu ostatniego miesiąca poparcie dla obu tych ugrupowań nie uległo zmianie. W lutym wyjątkowo dobry wynik uzyskała UW, która zdobyła przychylność 5% wyborców (o 2 punkty więcej niż w styczniu), co oznacza, że partia ta miałaby minimalną szansę, by samodzielnie znaleźć się w parlamencie.

Poniżej progu wyborczego kształtuje się w lutym poparcie dla SdPi, UP oraz KPEiR (po 4%). W tym miesiącu swoją obecność na scenie politycznej zaznaczyły: ChD III RP, RO, PPS i Centrum - każde z tych ugrupowań poparłoby po 1% potencjalnych uczestników wyborów.

Drugi miesiąc 2005 roku nie przyniósł żadnych znaczących zmian w układzie poparcia dla partii politycznych. W naszym rankingu nadal wyraźnym liderem pozostaje PO. Kolejne miejsca zajmują trzy ugrupowania, które w tym miesiącu uzyskały porównywalne poparcie - PiS, LPR i Samoobrona. Do trzeciej grupy partii o podobnych notowaniach należą PSL, SLD, UW, a także SdPi, UP oraz KPEiR. W porównaniu z końcówką ubiegłego roku w lutym minimalnie obniżyło się poparcie dla dwóch najsilniejszych obecnie ugrupowań - PO oraz PiS. Natomiast największy wzrost poparcia odnotowała w tym miesiącu UW. Jednak wszystkie te zmiany są niewielkie i w zasadzie mieszczą się w granicach błędu statystycznego.

Opracował
Krzysztof PANKOWSKI

A N E K S

Tabela 1. Gdyby w najbliższą niedzielę odbywały się wybory do Sejmu i Senatu, to czy wziął(ę)by Pan(i) w nich udział? 1 - Na pewno wziął(ę)by w nich udział; 2 - Nie wiem, czy wziął(ę)by w nich udział; 3 - Na pewno nie wziął(ę)by w nich udziału (%)

	1	2	3	Liczba osób
Ogółem	50	18	32	1070
Płeć				
Mężczyźni	54	16	30	506
Kobiety	46	19	35	564
Wiek				
18-24 lat	53	17	31	167
25-34	46	25	29	200
35-44	52	15	34	168
45-54	48	19	33	216
55-64	54	17	29	136
65 lat i więcej	49	13	37	183
Miejsce zamieszkania				
Wieś	50	19	31	402
Miasto do 20 tys.	42	18	40	129
20-100 tys.	48	18	33	209
101-500 tys.	51	14	35	201
501 tys. i więcej mieszk.	57	19	23	129
Wykształcenie				
Podstawowe	49	19	32	314
Zasadnicze zawodowe	45	19	35	276
Średnie	48	19	33	368
Wyższe	68	8	23	112
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier., inteligencja	72	9	19	70
Prac. umysł. niż. szczebla	42	9	48	88
Pracownicy fiz.- umysł.	43	20	37	93
Robotnicy wykwalifikowani	54	17	29	97
Robotnicy niewykwalifik.	36	26	38	48
Rolnicy	64	18	18	57
Pracujący na własny rach.	47	28	25	31
Bierni zawodowo				
Renciści	41	16	43	123
Emeryci	56	16	28	208
Uczniowie i studenci	69	13	18	78
Bezrobotni	36	27	37	125
Gospodynie domowe i inni	36	27	37	53
Pracuje w:				
inst. państw., publicznej	55	13	32	151
spółce właścicieli				
prywatnych i państwa	53	22	25	81
sekt. pryw. poza rolnict.	44	17	39	197
prywatnym gosp. rolnym	59	20	21	83
Dochody na jedną osobę				
Do 300 zł	40	21	38	180
301-500	45	18	37	198
501-900	54	15	31	250
901-1200	64	17	20	76
Powyżej 1200 zł	57	7	36	67
Ocena własnych war. mater.				
Złe	44	16	39	353
Średnie	49	21	30	448
Dobre	59	14	27	270
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	61	11	28	74
Raz w tygodniu	53	18	29	550
1-2 razy w miesiącu	44	21	35	167
Kilka razy w roku	50	19	31	182
W ogóle nie uczestniczy	34	14	52	97
Poglądy polityczne				
Lewica	49	19	32	149
Centrum	47	19	34	275
Prawica	68	12	20	312
Trudno powiedzieć	36	22	42	333

Tabela 2. Na kandydatów której partii lub ugrupowania głosował(a)by Pan(i) w tych wyborach?

(%)

	Centrum	ChD III RP	DPL	IdP	KPEiR	LPR	PLD	PO RP
Ogółem	1	1	0	0	4	13	0	25
Płeć								
Mężczyźni	2	0	0	0	2	9	0	28
Kobiety	1	2	0	1	6	16	1	22
Wiek								
18-24 lat	2	0	0	2	0	14	0	31
25-34	2	0	0	0	0	10	0	32
35-44	0	0	0	0	1	17	0	26
45-54	0	2	0	0	2	8	0	25
55-64	4	0	1	0	10	11	2	21
65 lat i więcej	1	4	0	0	11	15	0	15
Miejsce zamieszkania								
Wieś	1	1	0	0	2	13	0	10
Miasto do 20 tys.	3	0	0	0	3	21	3	13
20-100 tys.	1	0	1	0	8	15	0	33
101-500 tys.	2	2	0	0	4	9	0	40
501 tys.i więcej mieszk.	0	2	0	2	3	8	0	38
Wykształcenie								
Podstawowe	2	2	0	1	7	13	1	15
Zasadnicze zawodowe	1	1	0	0	4	12	0	19
Średnie	1	1	1	0	3	13	0	30
Wyższe	2	0	0	0	1	11	0	42
Grupa społ.-zaw. pracujący								
Kadra kier., inteligencja	0	0	0	0	0	10	0	40
Prac.umysł.niż.szczebła	0	0	0	0	0	19	0	50
Pracownicy fiz.- umysł.	6	0	0	0	0	16	0	32
Robotnicy wykwalifikowani	0	0	0	0	0	9	0	19
Robotnicy niewykwalifik.	8	9	0	0	0	7	0	7
Rolnicy	0	0	0	0	0	6	0	0
Pracujący na własny rach.	0	0	0	0	0	8	0	58
Bierni zawodowo								
Renciści	3	3	2	0	18	8	0	16
Emeryci	2	2	0	0	10	15	1	17
Uczniowie i studenci	0	0	0	3	0	8	0	31
Bezrobotni	0	0	0	0	0	16	0	29
Gospodynie domowe i inni	0	0	0	0	0	26	0	20
Pracuje w:								
inst. państw., publicznej	1	0	0	0	0	19	0	31
spółce właścicieli								
prywatnych i państwa	0	0	0	0	0	12	0	37
sekt. pryw. poza rolnict.	2	2	1	0	0	6	0	39
prywatnym gosp. rolnym	3	0	0	0	3	7	0	4
Dochody na jedną osobę								
Do 300 zł	0	0	0	0	4	21	0	15
301-500	4	0	0	0	2	14	0	26
501-900	0	2	1	0	8	11	1	19
901-1200	0	2	0	0	8	9	0	36
Powyżej 1200 zł	0	0	0	0	5	7	0	41
Ocena własnych war. mater.								
Złe	1	2	1	0	5	12	1	22
Średnie	1	1	0	0	5	16	0	21
Dobre	2	1	0	1	1	8	0	36
Udział w prakt. religijnych								
Kilka razy w tygodniu	0	3	0	0	9	40	0	21
Raz w tygodniu	2	1	0	1	4	13	1	22
1-2 razy w miesiącu	0	0	0	0	3	13	0	29
Kilka razy w roku	0	2	0	0	2	3	0	33
W ogóle nie uczestniczy	5	0	3	0	4	3	0	29
Poglądy polityczne								
Lewica	0	0	1	0	5	7	0	9
Centrum	2	2	0	1	5	7	0	28
Prawica	1	1	0	0	1	16	0	33
Trudno powiedzieć	3	2	0	0	9	13	2	13

(continued)

Tabela 2 cd.

(%)

	PPS	PSL	PiS	RO	Samoobrona	SdPl	SLD	UPR
Ogółem	1	7	15	1	12	4	6	0
Płeć								
Mężczyźni	1	9	14	0	13	4	7	0
Kobiety	0	6	15	1	9	4	5	0
Wiek								
18-24 lat	2	10	9	0	4	6	3	0
25-34	0	9	23	0	6	2	3	0
35-44	0	3	9	3	14	6	10	1
45-54	0	8	19	0	20	3	5	0
55-64	2	4	14	0	15	5	2	0
65 lat i więcej	0	9	13	0	10	5	10	0
Miejsce zamieszkania								
Wieś	1	17	17	1	24	0	6	0
Miasto do 20 tys.	0	5	16	0	11	3	8	3
20-100 tys.	0	3	10	1	3	7	6	0
101-500 tys.	1	1	16	0	2	5	3	0
501 tys.i więcej mieszk.	0	0	13	0	6	10	8	0
Wykształcenie								
Podstawowe	0	10	12	0	19	2	7	0
Zasadnicze zawodowe	3	8	19	1	18	5	3	0
Średnie	0	6	15	1	7	6	8	1
Wyższe	0	4	13	0	0	4	4	0
Grupa społ.-zaw. pracujący								
Kadra kier., inteligencja	0	0	20	0	0	7	9	0
Prac.umysł.niż.szczebła	3	4	7	0	0	2	10	0
Pracownicy fiz.- umysł.	3	14	9	0	0	5	9	0
Robotnicy wykwalifikowani	2	7	25	0	17	3	2	0
Robotnicy niewykwalifik.	0	12	10	5	41	0	0	0
Rolnicy	0	20	11	5	42	0	5	0
Pracujący na własny rach.	0	0	9	0	17	8	0	0
Bierni zawodowo								
Renciści	0	8	18	0	11	0	6	0
Emeryci	0	6	13	0	12	6	7	0
Uczniowie i studenci	0	6	19	0	3	5	3	0
Bezrobotni	0	9	13	0	15	2	7	3
Gospodynie domowe i inni	0	9	18	0	5	11	5	0
Pracuje w:								
inst. państw., publicznej	0	7	16	1	6	4	7	0
spółce właścicieli								
prywatnych i państwa	2	4	21	0	0	3	10	0
sekt. pryw. poza rolnict.	3	6	12	0	12	6	3	0
prywatnym gosp. rolnym	0	11	18	3	37	0	6	0
Dochody na jedną osobę								
Do 300 zł	3	4	12	1	23	2	4	0
301-500	0	12	15	0	14	3	2	0
501-900	0	11	19	0	8	3	9	0
901-1200	0	0	19	0	8	8	3	0
Powyżej 1200 zł	0	0	3	0	3	13	8	0
Ocena własnych war. mater.								
Złe	2	7	15	0	20	3	1	0
Średnie	0	9	17	0	8	5	10	0
Dobre	0	6	11	1	7	5	6	1
Udział w prakt. religijnych								
Kilka razy w tygodniu	0	0	12	0	6	0	0	0
Raz w tygodniu	1	11	15	1	13	4	6	0
1-2 razy w miesiącu	2	4	15	0	10	6	7	0
Kilka razy w roku	0	6	19	0	13	6	4	1
W ogóle nie uczestniczy	0	0	8	0	7	6	12	0
Poglądy polityczne								
Lewica	1	6	5	4	5	15	21	0
Centrum	2	10	12	0	11	5	4	0
Prawica	0	6	22	0	10	1	1	1
Trudno powiedzieć	0	8	8	0	23	4	9	0

(continued)

Tabela 2 cd.

(%)

	UP	UW	Zieloni 2004	Inna partia	Liczba osób
Ogółem	4	5	0	1	421
Płeć					
Mężczyźni	3	4	0	2	226
Kobiety	4	5	1	1	195
Wiek					
18-24 lat	8	5	2	2	64
25-34	1	10	0	2	71
35-44	3	6	0	1	77
45-54	4	1	0	1	78
55-64	6	2	0	2	58
65 lat i więcej	1	4	0	1	72
Miejsce zamieszkania					
Wieś	2	3	1	1	150
Miasto do 20 tys.	3	6	0	3	40
20-100 tys.	7	3	0	1	78
101-500 tys.	5	7	0	2	87
501 tys.i więcej mieszk.	2	6	0	1	66
Wykształcenie					
Podstawowe	6	2	0	2	118
Zasadnicze zawodowe	6	1	0	0	99
Średnie	1	5	1	1	137
Wyższe	2	13	0	3	67
Grupa społ.-zaw. pracujący					
Kadra kier., inteligencja	0	14	0	0	43
Prac.umysł.niż.szczebla	0	5	0	0	33
Pracownicy fiz.- umysł.	2	3	0	0	30
Robotnicy wykwalifikowani	5	3	0	8	34
Robotnicy niewykwalifik.	0	0	0	0	14
Rolnicy	0	10	0	0	29
Pracujący na własny rach.	0	0	0	0	12
Bierni zawodowo					
Renciści	5	2	0	0	40
Emeryci	4	3	0	2	92
Uczniowie i studenci	11	5	3	3	39
Bezrobotni	5	2	0	0	39
Gospodynie domowe i inni	5	0	0	0	14
Pracuje w:					
inst. państw., publicznej	0	9	0	0	68
spółce właścicieli					
prywatnych i państwa	5	0	0	6	33
sekt. pryw. poza rolnict.	2	5	0	1	66
prywatnym gosp. rolnym	5	4	0	0	42
Dochody na jedną osobę					
Do 300 zł	9	0	0	2	59
301-500	3	4	0	2	66
501-900	4	4	0	1	114
901-1200	2	4	0	0	41
Powyżej 1200 zł	0	18	0	3	32
Ocena własnych war. mater.					
Złe	6	3	0	1	129
Średnie	2	4	0	1	174
Dobre	2	7	1	2	118
Udział w prakt. religijnych					
Kilka razy w tygodniu	0	6	0	3	35
Raz w tygodniu	3	3	0	1	224
1-2 razy w miesiącu	3	8	0	1	59
Kilka razy w roku	5	5	0	1	74
W ogóle nie uczestniczy	8	10	4	0	29
Poglądy polityczne					
Lewica	9	9	0	2	58
Centrum	7	2	0	3	98
Prawica	0	5	1	1	194
Trudno powiedzieć	4	3	0	0	71